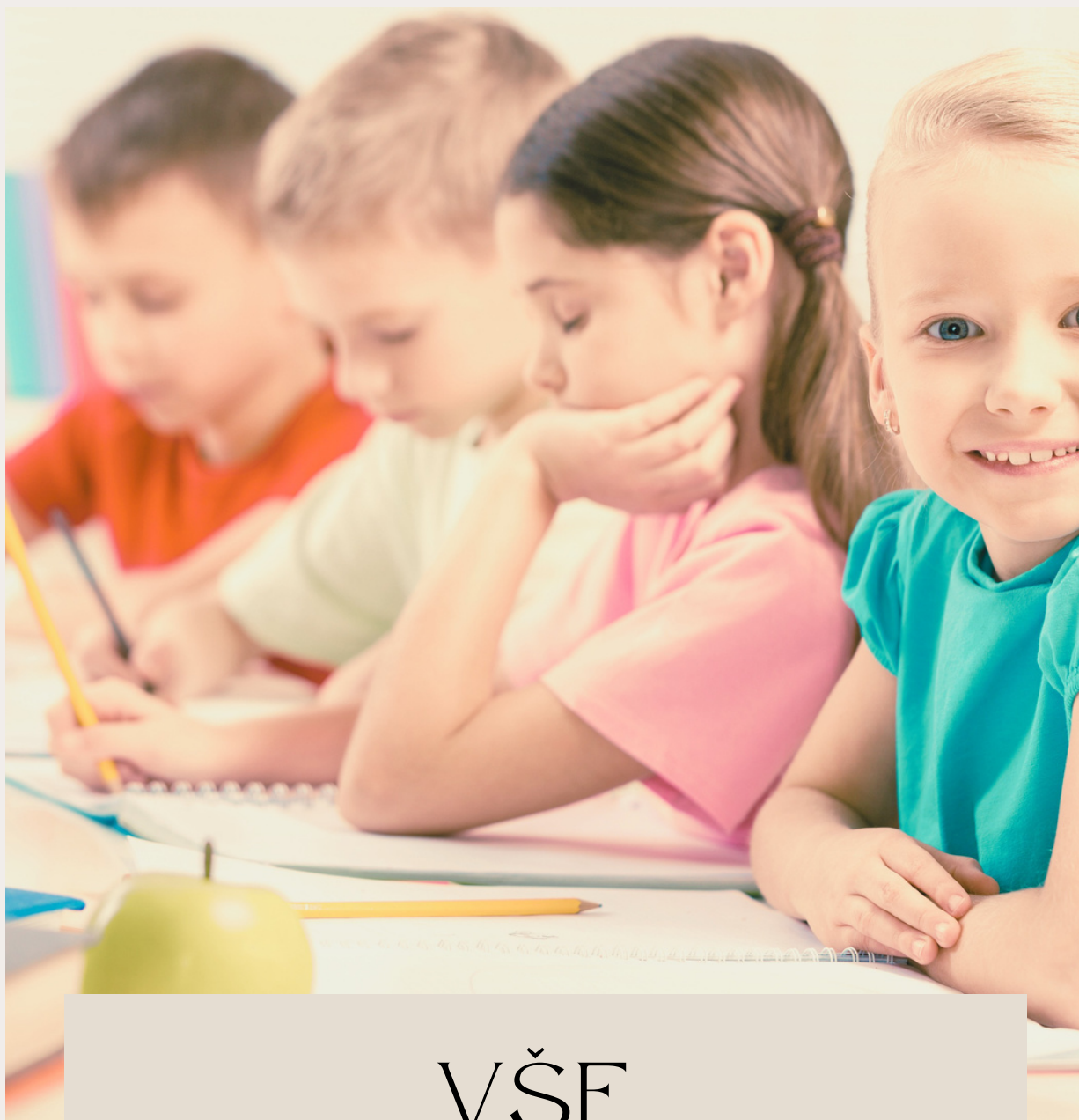

VŠE O ZÁPISU DO 1. TŘÍD ZŠ

Mgr. Jaromíra Bednářová

V TOMTO EBOOKU NAJDETE:

- NEJČASTĚJŠÍ DOTAZY RODIČŮ PŘEDŠKOLÁKŮ
- JAK VLASTNĚ CELÝ ZÁPIS PROBÍHÁ
- NA CO VŠE SE PEDAGOGOVÉ U ZÁPISU MOHOU ZAMĚŘIT
(A JAK VŠE HRAVĚ PROCVIČIT)

NEŽ ZAČNEME:

Tento ebook je mým autorským dílem. Jakékoli šíření nebo poskytování třetím osobám bez souhlasu autorky je zakázáno. Není dovoleno kopírovat jeho části na webové stránky, publikovat jej, či jinak upravovat bez souhlasu autorky. Děkuji za pochopení a respektování tohoto prohlášení.

Jmenuji se Jaromíra Bednářová a 22 let jsem pracovala jako učitelka na 1. stupni ZŠ. Nyní jsem lektorkou a vedu webináře, semináře a workshopy pro pedagogy, rodiče i děti. Přes 10 let se věnuji i kurzům pro předškoláčky.

Na mém webu www.skolazvesela.cz najdete rady, tipy a náměty, jak přežít školní docházku svých dětí a nezbláznit se.

Přidejte se sledujícím na mém Facebooku nebo k sledujícím na mém Instagramu. Materiály vkládám nově i na Pinterest.

I zde najdete tipy a krátká videa na téma: předškoláčky.

Klikněte dle výběru:

NEJČASTĚJŠÍ DOTAZY

Od roku 2017 nastala u zápisů do 1. tříd změna:

Zápisy se přesunuly z ledna na duben. Zápisy nyní tedy probíhají v termínu od 1. do 30. dubna.

K zápisu tak jdou děti díky tomu lépe připravené, jelikož každý další týden přípravy je na předškolácích znát.

Ale pozor – pokud při zápisu zjistíte, že vaše dítě v něčem kapičku plave a budete potřebovat něco dopilovat – budete mít čas pouze 4 měsíce. Je proto vhodnější začít procvičovat už teď – ať už samostatnost, výslovnost, poznávání barev atd.

A teď už mrkneme na nejčastější dotazy:

1. MUSÍ BÝT DÍTĚ U ZÁPISU PŘÍTOMNO?

Nemusí. Motivační část zápisu není pro děti povinná.

Pozor – nově platí, že:

ZŠ, které nezřizuje stát (soukromé, církevní...), mohou přítomnost dítěte u zápisu vyžadovat.

2. MUSÍME NA ZÁPIS NA SPÁDOVOU ŠKOLU?

Nemusíte.

Školy však před zápisem dostávají seznamy dětí, které mají trvalé bydliště v jejich spádové oblasti. Tímto je hlídána povinná školní docházka. Proto vás ze spádové školy obešlou a na zápis pozvou. Pokud však víte, že na spádovou školu jít na zápis nechcete, stačí tuto skutečnost telefonicky oznámit vedení školy. Pokud je dítě přijato na jinou než spádovou školu, oznámí ředitel této školy tuto skutečnost řediteli školy spádové, a to nejpozději do konce května kalendářního roku, v němž má dítě zahájit povinnou školní docházku. (Opět z důvodu kontroly povinné školní docházky.)

NEJČASTĚJŠÍ DOTAZY

3. MŮŽEME NA ZÁPIS DO DVOU ČI VÍCE ŠKOL?

Můžete.

Školský zákon toto nijak výslovně nezakazuje a rodiče toho většinou využívají v případě, kdy zvažují nástup svého potomka do nějaké prestižní školy, kde je možné, že dítě nepřijmou.

Jakmile však obdržíte rozhodnutí o přijetí na vámi vybranou školu, oznamte neprodleně tuto skutečnost škole, kde jste na zápisu také byli a nyní již víte, že tam vaše děti nenastoupí.

4. MUSÍ BÝT DÍTĚ DO ŠKOLY PŘIJATO?

Ano.

Pokud zákonný zástupce dítěte nepožádá o odklad školní docházky, je **jediným rozhodujícím kritériem k přijetí věk dítěte**. Nerozlišují se jeho schopnosti a dovednosti. Škola sama nemůže na základě výsledku jakýchkoli zjišťování znemožnit zahájení povinné školní docházky.

Pozor: Toto se týká tzv. spádových škol. V zákoně zní tato věta takto: *Obec je povinna zajistit podmínky pro plnění povinné školní docházky dětí s místem trvalého pobytu na jejím území.*

Nezkoušejte proto tímto argumentovat na výběrové základní škole na druhé straně města. U dětí, které nemají místo trvalého pobytu v příslušném školském obvodu, může ředitel školy rozhodnout o nepřijetí dětí nejen z kapacitních důvodů, ale také z důvodu nesplnění kritérií jím stanovených k přijetí. Lidově řečeno – pokud nejste spádoví pro vaši vybranou školu, nemusí tam vaše dítě být přijato.

NEJČASTĚJŠÍ DOTAZY

5. MUSÍ DÍTĚ UMĚT U ZÁPISU ČÍSLO A PÍSMENA?

Tak s tímto dotazem se poslední roky roztrhl pytel. Stále ale platí, že naučit děti číst, psát a počítat je úkolem paní učitelky/pana učitele v 1. třídě, **takže nic z toho žádné dítě dopředu znát nemusí**. Osobně s myslím, že ten humbuk posledních let, že budoucí prvňáčci musí poznat všechna písmenka a číslice už při zápisu, vznikl tak trochu způsobem – jedna paní povídala. Když nějaká maminka napíše někam do diskuzního fóra, že jejího dítěte se učitelky ptaly na písmenka, má sice pravdu, ale velmi rychle se z toho může stát šířící se tvrzení, že se od předškoláka vyžaduje znalost pomalu celé abecedy.

Proč se tedy někde u zápisu na písmenka a číslice ptají?

To by asi byla dobrá otázka pro pedagogy konkrétní školy. Ale dá se předpokládat, že ne proto, aby děti z té abecedy zkoušeli. Pomocí rozhovoru se snaží zjistit, jak dítě reaguje na otázku – zda bez problémů odpoví, že neví, nebo vystrašeně kouká na maminku. To je to, co učitel potřebuje zjistit. A také jsou děti, které písmenka znají (například ze svého jména) a chtějí se znalostmi pochlubit. Znalost písmenek je ale pro zápis do školy nepodstatná a před nástupem do školy je děti opravdu nemusí znát.

A stejné je to i s matematikou. V ní je tím základem, který se dětem vyplatí před nástupem do školy znát, jen to – kolik je více, méně, málo, hodně apod. Naprosto dostačující je znalost číslic do 5.

NEJČASTĚJŠÍ DOTAZY

6. JAK POŽÁDAT O ODKLAD?

Rodiče jako zákonní zástupci dítěte (nebo jiné osoby, které mají dítě v péči) mají **povinnost přihlásit dítě k základní školní docházce**.

Povinná školní docházka začíná počátkem školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhlo šesti let.

To znamená, že dítě, které dosáhne šesti let v době:

od 1. 9. 2023 do 31. 8. 2024

se musí od 1. 9. 2024 účastnit povinné školní docházky.

Pokud tedy bude dítě mít k 1. 9. 6 let, a přesto nechcete, aby do školy nastoupilo, musíte o to písemně požádat ředitele příslušné spádové školy.

Formulář „Žádost o odklad povinné školní docházky“ si můžete buď stáhnout předem na školním webu, nebo jej vyplníte na místě, tedy po příchodu na zápis.

Žádost musíte dodat v době zápisu, ne později.

Dále musíte doložit dvě doporučení o odkladu, a to:

- ✓ doporučení pedagogicko-psychologické poradny (PPP) *nebo* speciálně pedagogického centra (SPC)
- ✓ **a** doporučení odborného lékaře *nebo* klinického psychologa.

Nejčastěji rodiče mají kombinaci:

- doporučení z PPP a doporučení od dětského lékaře

Toto vše buď již můžete mít na zápisu s sebou, nebo doložíte později, ovšem pozor – musíte doložit do termínu, který vám určí škola – nejčastěji je termín do 30 dnů ode dne zápisu.

NEJČASTĚJŠÍ DOTAZY

7. KDO ROZHODUJE O ODKLADU? RODIČ?

Rodič je ten, kdo podává žádost ohledně vyšetření školní zralosti na PPP (pedagogicko-psychologická poradna)

A teď se mrkneme na 2 možnosti, které mohou nastat.

NA PPP OKDLAD **DOPORUČÍ**

V tomto případě máte poslední slovo vy, coby rodič. Pokud se rozhodnete, že i když poradna odklad doporučila, tak že vaše dítě nastoupí v řádném termínu do školy, tak může do školy v září nastoupit.

NA PPP OKDLAD **NEDOPORUČÍ**

Žádné poslední slovo nemáte.

Odklad vaše dítě nemá a **MUSÍ nastoupit v řádném termínu do školy.**

Jak už bylo uvedeno výše - k žádosti o odklad **musí** zákonný zástupce **doložit doporučení o odkladu** z vyšetření na PPP nebo SPC.

Pokud toto doporučení nemá, protože specialisté na PPP neshledali důvod pro udělení odkladu, nebyla splněna podmínka pro udělení odkladu a odklad tak není ředitelem školy schválen.

NEJČASTĚJŠÍ DOTAZY

8. CHCETE POŽÁDAT O ODKLAD, ALE ZÁROVEŇ NEHCETE DÍTĚ DÁVAT DO MATEŘSKÉ ŠKOLY?

Můžete zvolit **individuální vzdělávání**.
Dítě tedy nebude denně docházet do MŠ.

Musíte však písemně tuto skutečnost oznámit vedení školky. Oznámení zákonného zástupce o individuálním vzdělávání dítěte musí obsahovat jméno a příjmení dítěte, rodné číslo a místo trvalého pobytu dítěte, dále musí být uvedeno období, ve kterém má být dítě individuálně vzděláváno a důvody pro individuální vzdělávání dítěte. Ředitel školky rodičům doporučí výukové oblasti, v nichž má být dítě doma vzděláváno. V předem domluveném termínu pak ověří úroveň schopností, které dítě v jednotlivých oblastech získalo.

Další možností jsou **přípravné ročníky**, které jsou určeny pro děti s odkladem školní docházky. Na tuto možnost je nutné se informovat na konkrétní ZŠ. Ne všechny základní školy tuto možnost poskytují.

9. KOLIKRÁT MŮŽEME POŽÁDAT O ODKLAD POVINNÉ ŠKOLNÍ DOCHÁZKY?

Pouze jednou. Další rok dítě musí nastoupit do školy.

Ještě existuje tzv. **dodatečný odklad**, kdy se dítě vrací do předškolního vzdělávání v průběhu 1. pololetí 1. třídy. Toto je však už velmi ojedinělé. Za svou praxi jsem se s tímto setkala pouze 2x.

NEJČASTĚJŠÍ DOTAZY

10 .A JAK JE TO S NÁSTUPEM DO ŠKOLY V 5 LETECH?

I pětileté dítě do školy může nastoupit.

Jedná se o **předčasný nástup**.

U dítěte, které dosáhne šesti let v době od září do prosince příslušného školního roku (např.: 6 let bude mít v listopadu), musí rodiče doložit doporučení pedagogicko-psychologické poradny.

V případě, že dítě dosáhne šesti let v době od ledna do června (např. 6 let bude mít až v únoru), musí rodiče doložit nejen doporučení pedagogicko-psychologické poradny, ale zároveň také odborného lékaře.

Pro předčasný nástup je však nutné zvážit nejen intelekt dítěte – což je mnohdy hlavní a jediný důvod rodičů pro předčasný nástup do školy - ale **důležitá je i sociální zralost**.

Zvažte proto opravdu všechny aspekty a naslouchejte odborníkům v pedagogicko-psychologické poradně.

NEJČASTĚJŠÍ DOTAZY

POKUD ZVAŽUJETE ODKLAD NEBO PŘEDČASNÝ NÁSTUP, **SNAŽTE SE NA VĚC DÍVAT OBJEKTIVNĚ.**

- poraďte se s pedagogy ze školky
- navštivte poradnu a poptejte se na vše, co vás zajímá
- sledujte své dítě, jak se chová mezi ostatními dětmi
- jak komunikuje s dospělými
- jestli není bázlivé, zda je samostatné
- zda projevuje zájem o nové věci
- jestli vydrží aspoň 10 minut soustředěné u jedné činnosti
- zaměřte se na intelekt i sociální zralost.

JAK PROBÍHÁ SAMOTNÝ ZÁPIS?

Každá škola si samozřejmě přizpůsobí zápis svým možnostem a potřebám. Někde vás můžou čekat u vrátnice deváťáci, jinde pohádkové bytosti, někde pouze směrovky. Každopádně dojdete do třídy, kde se vás ujmou pedagogové – dítě plní úkoly na stanovištích, rodiče musí vyplnit *Žádost o přijetí dítěte k základnímu vzdělávání*.

Někde děti prochází více třídami, jinde je vše v jedné místnosti. Většina škol má již ve třídách k dispozici interaktivní tabuli a děti tak mnoho úkolů plní tímto způsobem – tedy stejně, jako by doma pracovaly na tabletu. Pedagog jim samozřejmě předem vysvětlí, jak se na tabuli pracuje.

Úkoly k prověření školní zralosti dítěte a jejich náročnost se mohou v různých školách od sebe lišit. Pokud přicházíte na školu se zaměřením na jazyk, či jinou výběrovou školu, budou součástí zápisu i úkoly zaměřené na danou konkrétní dovednost.

Některé školy v rámci zápisu pořádají i dny otevřených dveří, takže rodiče mají možnost nahlédnout do učeben, tělocvičny, družiny i jídelny.

Pokud vás během zápisu, či již předem, napadnou dotazy, ptejte se - která paní učitelka bude budoucí prvňáky učit, jakou metodou budou děti vyučovány, či jaké má škola zájmové kroužky... apod.

JAK PROBÍHÁ SAMOTNÝ ZÁPIS?

Zápis se skládá ze dvou částí: z formální a motivační.

Formální část se účastní zákonní zástupci.

Zde bude požadován rodný list dítěte a občanský průkaz rodiče. Pokud nejste rodič, ale máte dítě ve své péči, vezměte s sebou doklady, které vás opravňují dítě zastupovat.

V této části zákonní zástupci sdělují jméno dítěte, datum narození a bydliště. Také své jméno, trvalé bydliště, případně adresu pro doručování korespondence. Dále ministerstvo školství doporučuje sdělit škole veškeré důležité informace týkající se dítěte, a to z důvodu, aby škola mohla nastavit pro dítě vhodná podpůrná opatření. (Např. informace o ADHD, údaje o mimořádném nadání apod.)

Cílem motivační části je – motivace. Tedy namotivovat dítě na školní docházku.

Co vše může být součástí motivační části zápisu?

- umět říci informace o sobě
- ukázka získaných vědomostí
- popis obrázku a vlastní obrázek postavy
- kontrola výslovnosti
- a často také přednes básničky

NA CO VŠE SE PEDAGOGOVÉ U ZÁPISU MOHOU ZAMĚŘIT

Informace o sobě

- jak se jmenuje
- kolik má roků
- kde bydlí...

Své jméno by mělo umět dítě celé, včetně příjmení. U vlastního jména opravdu nevádí, pokud použije zdrobnělinu: Lucinka, Pavlíček... To je zcela v pořádku.

Učitelky si všímají, zda dítě bez potíží komunikuje s cizím dospělým, jak reaguje – jestli odpovídá bez strachu, jestli nekouká pořád na maminku, co ona na to, či zda se ji nedrží křečovitě za ruku a neschovává obličej za její sukni.

Učitel samozřejmě počítá s určitou nervozitou dítěte, ale již z prvního rozhovoru lze rozpoznat, zda je dítě i sociálně zralé pro nástup do školy.

TIP jak na to:

Poproste své rodiče a kamarádky, aby se občas na tyto otázky vašeho dítěte zeptali.

Zpočátku to bude dítě hrdě vykládat, nebo se naopak bude stydět. Každopádně později přejde v znuďeně oznamování a nakonec jej to na zápisu vůbec nepřekvapí a bez prodlení odpoví.

NA CO VŠE SE PEDAGOGOVÉ U ZÁPISU MOHOU ZAMĚŘIT

Vědomosti

Při zápisu budou pedagogové pravděpodobně zjišťovat, zda Vaše dítě:

- pozná barvy
- rozezná základní geometrické tvary
- zda umí porovnat, kterých předmětů je více a kterých méně a případně o kolik
- zjišťuje se také znalost orientace v číselné řadě do 5 a pořadí předmětů (první, poslední...)
- zda se orientuje na ploše a v prostotu – nahoře, dole, vlevo, vpravo...

TIP jak na to:

Vše toto se dá příležitostně procvičovat kdekoli a kdykoli. Např: Na křižovatce si můžete čekání na zelenou zkrátit dotazem, **jaké barvy mají auta vlevo**. Pokud se Vaše dítě otočí doprava a řekne modrou (barva je správně), víte, že máte pilovat pravolevou orientaci. Pokud se otočí vlevo a odpoví: červenou, žlutou a hnědou, položte další záludnou otázku: A **jakou barvu má první** (poslední, prostřední...) auto?

Kde parkuje více aut?

Jaký geometrický tvar má tato značka? (Ukážete na značku: Dej přednost v jízdě) Má tři rohy, je to trojúhelník...

NA CO VŠE SE PEDAGOGOVÉ U ZÁPISU MOHOU ZAMĚŘIT

Další příklady, jak procvičovat výše zmíněné vědomosti:

- nákup v supermarketu poskytuje skvělé pole pro podobné dotazy jako na ulici
- pokládejte dětem otázky, které je nutí k myšlení
děti také mají velice rády otázky, které začínají slovy:
„A teď to bude vážně těžké.“
načeš položte otázku, u které víte jistě, že odpoví
správně. Zvyšujete tím svému dítěti zdravé sebevědomí
a také odbouráváte obavy z odpovědí.
- doma před dítě položte několik hraček a požádejte, ať je
seřadí od největší, od nejmenší, od nejsvětlejší, ať
zajíček stojí před slonem, ať je červené autíčko za
žlutým ... apod.
- namalujte na papír 3 – 4 různě barevná kolečka (do
řady, nahoru, dolů...) dítě má za úkol je namalovat
stejně.
Postupně zvyšujte počet koleček, popřípadě to můžete
zakrýt a dítě musí malovat z paměti.

**Dbejte na to, aby se dítě celou dobu bavilo a bralo toto
procvičování jako zábavu.
Jakmile vidíte, že je dítě unavené nebo prostě „nemá
náladu“, hru ukončete.**

NA CO VŠE SE PEDAGOGOVÉ U ZÁPISU MOHOU ZAMĚŘIT

Popis obrázku

Další častou součástí zápisu je i popis obrázků, většinou s nějakým ročním obdobím nebo s pohádkou, kterou má dítě krátce povyprávět.

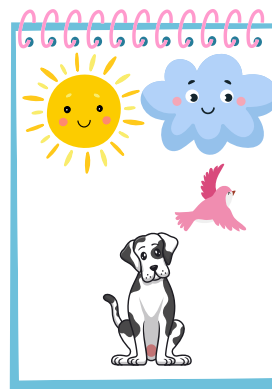
Skládání dějových obrázků správně za sebou je také často zařazováno.

Pokud doma procvičujete s dítětem popis obrázku, je postup následující:

- Všimněte si nejdříve obrázku jako celku.
O čem obrázek je? O jaru. O Karkulce...
- Jaké jsou na obrázku postavičky? *Děti. Zvířátka. Pohádková postava...*
- Dále přejděte k ději: Co děti (zvířátka, princezny...) na obrázku dělají? *Sypou ptáčkům, tancují...*

Obrázek je také velice vhodný k procvičování orientace:

*Vlevo nahoře je sluníčko.
Vedle sluníčka je mrak.
(Vpravo nahoře je mrak)
Pod mrakem letí ptáček.
Dole uprostřed stojí pejsek.
...apod.*

NA CO VŠE SE PEDAGOGOVÉ U ZÁPISU MOHOU ZAMĚŘIT

Vlastní obrázek postavy

Jeden z úkolů bývá i nakreslení obrázku – většinou postavy (nakresli nám svoji maminku).

Pedagog hodnotí nejen správné tvary postavy, ale i vhodnost barev.

Pokud máte delší blond vlasy a dítě vám nakreslí černého ježka, není to zrovna to pravé ořechové.

Nicméně je v tomto případě na místě se dítěte nejdříve zeptat, proč je maminka s černým ježkem. Jednou se mi tak dostalo odpovědi, že maminka tak kdysi vlasy měla, tatínek jí říkal Karle a byla to velká švanda. 😊

Pokud Vaše dítě stále maluje hlavonožce, procvičujte kreslení postavy.

Začněte základní postavou.

Nejdříve hlavu. Pod hlavou máme krk, pak je velké břicho (děti namalují kruh, obdélník, některé děti namalují tvar čtverce). Teprve pak domalujte ruce a nohy kam patří. Když máte celou postavu, přistupuje se k detailům – vlasy, oči... Některé děti si nejdříve namalují všechny detaily hlavy, a pak postupují ke zbytku těla.

I zde samozřejmě platí, že některé děti prostě malovat neumí a neumí to ani spousta dospěláků. Nicméně všichni víme, že mezi hlavou a hrudí je krk, že ruce a nohy nevyrůstají z hlavy... a o to tady jde. Ne o to, aby byl obrázek krásný, ale aby postava odpovídala realitě.

NA CO VŠE SE PEDAGOGOVÉ U ZÁPISU MOHOU ZAMĚŘIT

Výslovnost a básnička

VÝSLOVNOST:

Dítě by mělo správně vyslovovat všechny hlásky. Nenechte se odradit větami typu: „To se ve škole správi samo, až dítě začne číst“. Není to pravda. Pokud má dítě v 6 letech problémy s výslovností, a ještě jste nenavštívili logopeda, udělejte to v zájmu svého dítěte co nejdříve.

BÁSNIČKA:

Pedagog z ní „vyčtou“, zda se dítě neostýchá hovořit nahlas před ostatními, jestli navazuje oční kontakt s posluchači a v neposlední řadě zjišťují i výše zmíněnou správnou výslovnost, a také sluchovou paměť.

Nemusíte učit nic nového, postačí zopakovat básničku, kterou se děti učily ve školce.

Doporučuji se však na výběr básničky přece jen trochu zaměřit. Pokud má dítě potíže s výslovností třeba hlásky Ř, nevybírejte básničku O řepě.

Některé děti nechtějí vyslovovat slova, o kterých ví, že je nevyslovují správně. Dítě bude více v pohodě, když se básnička bez takových slov obejde.

ZÁVĚREM:

přistupujte k zápisu POZITIVNĚ.

Motivujte celkově dítě ke škole pozitivně, kladně, nadšeně, prostě tak, aby se těšilo. I my dospělí raději jdeme někam, kam se těšíme, než čeho se předem obáváme.

Přeji pohodový zápis,

Jára Bednářová ze Školy zvesela

**SLEDUJTE DÁLE MÉ TIPY A NÁMĚTY PRO POHODOVÉ
ZVLÁDNUTÍ ŠKOLNÍ DOCHÁZKY DĚTÍ NA:**

WWW.SKOLAZVESELA.CZ

